Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 189 (689) ♦ Середа, 6 жовтня 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

Іван ПЛЮЩ: Нехай Україну обходять і такі перемоги, і такі поразки

Думка читача

Росія завжди жила за принципом: хто сильний, той і панує. Недавні події у Москві — яскраве свідчення цього. Кожна нова влада розпочинає з відміни законів попередників. Хвала Єльцину за придушення посткомуністичної опозиції, але ж він привселюдно зневажив закон. Оптимізму мало. Як завжди, внаслідок політичної боротьби постраждали невинні люди...

Сергій МИРОНЕНКО, службовець.

Київ.

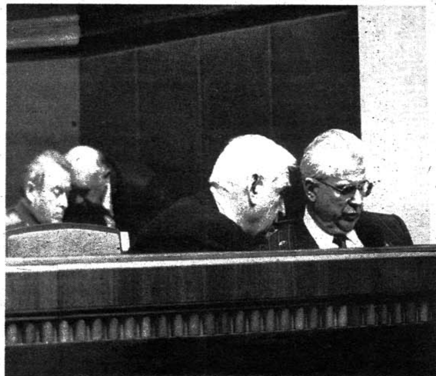
Парламентська хроніка

УРЯДОВИЙ ІСПИТ ПЕРЕД ПАРЛАМЕНТАРІЯМИ-ЕКЗАМЕНАТОРАМИ

Ранкове засідання 5 жовтня

Неважко було спрогнозувати, навколо чого обертатиметься цього дня ранкове пленарне засідання Верховної Ради України, що відкривало новий робочий тиждень депутатів: криваві московські події. Хоча з перших хвилин роботи сесії тема заколоту у російській столиці не лунала. Глава українського парламенту, який головував на засіданні, запропонував обговорити орієнтовний порядок денний, при цьому виділивши три питання, що, на думку Президії ВР, потребують негайного розв'язання. Перше з них — про призначення та затвердження запропонованих Президентом України кандидатур на посади міністрів та голів державних комітетів України.

(Закінчення на 2-й стор.).

На зв'язку — Москва

Після того, як російські урядові війська придушили опір захисників «Білого дому», а Руцькой, Хасбулатов та Макашов здалися представникам

правоохоронних органів, у Росії фактично не трапилося жодних надзвичайних подій. Лише у Москві, де діє комендантська година, в ніч з понеділка на вівторок поблизу будинку ІТАР-ТАРС сталася перестрілка. Постріли інколи було чути і в інших центральних районах російської столиці.

За попередніми даними, які наводить ІТАР-ТАРС з різних джерел, під час боїв на московських вулицях загинуло та поранено понад 300 чоловік.

(Докладнішу інформацію нашого власкора про нинішню ситуацію в Москві читайте на 5-й сторінці.).

Коментар оглядача

Чому «пішли» міністра Морозова?

Звістка про те, що Президент України Л. Кравчук звільнив генерал-полковника Костянтина Морозова згідно з поданою ним заявою від виконання обов'язків міністра оборони, стала для суспільства справжнім шоком. Чому? За що? З якою метою?

Ще донедавна Костянтина Петровича вважали в найвищих владних кабінетах дарунком долі. Адже знайти серед військовиків такого інтелектуала, та ще й патріота, інтелігента, мудрого політика майже неможливо. Навіть відверті недруги з шанобою ставилися до генерала Морозова. Так в чому ж справа?

Скринька відчиняється дуже просто. Після саміту у Массандрі К. Морозов виступив з різкою критикою можливостей продажу української частини Чорноморського флоту, відкрито заявивши, що він, як міністр, наполягає на поділі флоту і виведенні з українських портів російських ВМС. На жаль, ступінь демократизації нашого суспільства ще не на такому рівні, щоб можна було вибачати таку незалежність думки. Та ще й «силовому» міністрові. Окрім того, Президент водночас є й Головнокомандувачем Збройними Силами і, природно, хоче, щоб міністр оборони підтримував його ініціативи.

(Закінчення на 4-й стор.).

Продиктовано в номер

Знайдемо, коли добре пошукаємо

Учора Голова Верховної Ради України Іван Плющ прийняв групу провідних японських фахівців-консультантів Банку довгострокового кредитування на чолі з головою правління директорів дослідних інститутів цього банку і префектури Сідзуока Хіросі Такеуті. Глава українського парламенту, вітаючи гостей, підкреслив, що для нашої держави дуже цінний досвід економічних реформ, які відбувалися в Японії після другої світової війни. На думку Х. Такеуті, Україна нині переживає складний період, але в неї є немало резервів для покращення економічного становища. Їх треба тільки побачити і ефективно використати. Сторони обговорили питання розвитку україно-японського співробітництва.

Перед цим з делегацією зустрівся також Президент України Леонід Кравчук, який наголосив, що цей візит сприятиме налагодженню довгострокової співпраці обох наших країн. Японські спеціалісти перебувають у Києві на запрошення Комісії Верховної Ради України з питань економічної реформи та управління народним господарством з метою проведення семінару для українських економістів та представників міністерств і відомств.

Чим глибше, тим краще

На Кременчуцькому нафтопереробному заводі, за участю представників споріднених підприємств України, відбулася конференція-презентація американської фірми «Юопі», яка володіє новітньою технологією глибинної переробки нафти.

Співробітництво з фірмою «Юопі» не виняток для Кременчуцького НПЗ. Спільно з інститутом Укрдніпронафтохім та рядом зарубіжних фірм на заводі складено спеціальну програму поетапного поглиблення переробки нафти, за участю італійської фірми «Гліти», приміром, здійснено реконструкцію блоку вакуумної розгонки мазуту. Потужність підприємства зросте на 160—180 тис. тонн щороку. Переоснащення підприємства дасть змогу довести глибинну переробку нафти до 80 відсотків, виробляти світлі неетиловані бензини, в тому числі авіаційні, а також малосірчисте дизильне пальне та нові види високоякісних мастил для двигунів.

Надзвичайне засідання

Дискримінаційним щодо кримських татар та інших депортованих народів назвав Меджліс кримськотатарського народу Закон Республіки Крим «Про вибори депутатів Верховної Ради Республіки Крим». На своєму надзвичайному засіданні Меджліс заявив, що навіть намічена квота, яка, до речі, ще не ухвалена, на 14 місць для кримських татар все одно недостатня. Меджліс вважає, що кримські татари повинні мати у ВР Криму одну третину депутатських мандатів плюс один мандат. Мотивується це тим, що згідно з конституцією Республіки Крим законодавчі акти приймаються конституційною більшістю, тобто двома третинами його складу плюс одним голосом.

Київ — Кіровоград — Павлиш

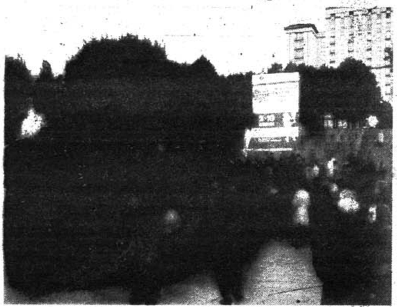
Таким маршрутом пройде наукова конференція, приурочена 75-й річниці з дня народження видатного педагога Василя Сухомлинського. Хоча діапазон її дії багато ширший: у науковому зібранні беруть участь Х.Франгос, голова Міжнародного товариства послідовників Сухомлинського з Греції; І.Іфферт, професор з ФРН; М.Богуславський, докторант Російської академії освіти; педагоги, вчені нашої держави.

Розпочавшись в Київському Будинку вчителя вітальним словом від уряду України, конференція продовжить роботу 8—9 жовтня на Кіровоградщині, де жив і творив В.Сухомлинський.

Мітинг-застереження

4 жовтня. Київ. Майдан Незалежності. Демократичні сили України провели мітинг, присвячений трагічним подіям у Москві. Не допустити повернення України до комуністичного минулого, зробити висновки з московських подій, розвивати демократію в нашій незалежній державі, зміцнювати її безпеку — ось лейтмотив мітингу, на якому з гарячими промовами, заявами виступили представники демократичних партій і рухів.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

4 жовтня відбулося засідання Президії Верховної Ради України. Обговорено питання організації подальшої роботи Верховної Ради, орієнтовний порядок розгляду питань на пленарних засіданнях 5—8 жовтня.

Передбачено першочергово розглянути питання про призначення та затвердження запропонованих Президентом кандидатур на посади міністрів та голів Державних комітетів України, продовжити обговорення проекту нової Конституції України, розглянути питання про фінансування народногосподарського комплексу та пенсійного фонду. Намічено розглянути на цьому тижні ряд законопроектів, що стосуються здійснення економічної реформи, соціального захисту населення, посилення боротьби із злочинністю та інші питання.

Президія обговорила проект Конституційного Закону про назву, структуру і кількісний склад нового парламенту України, який після доопрацювання в постійних комісіях має вноситись у найближчі дні на розгляд сесії Верховної Ради.

Прийнято постанову про деякі невідкладні питання підготовки до виборів народних депутатів України, якою, зокрема, доручено Комісії у питаннях законодавства і законності внести на розгляд пленарних засідань Верховної Ради 5—8 жовтня основні положення проекту Закону про вибори народних депутатів України, визначено заходи по забезпеченню діяльності Центральної виборчої комісії.

На засіданні розглянуто деякі законопроекти, подані Кабінетом міністрів та постійними комісіями Верховної Ради, а також інші питання державного життя України.

Вів засідання Голова Верховної Ради України І. С. Плющ.

Парламентська хроніка

УРЯДОВИЙ ІСПИТ ПЕРЕД
ПАРЛАМЕНТАРІЯМИ-ЕКЗАМЕНАТОРАМИ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Це необхідно зробити, наголосив головуючий, з тим щоб новий уряд вже в кінці цього тижня подав до парламенту програму дій. Далі — обговорити основи проекту нової Конституції держави. Ці питання І. Плющ і запропонував внести до орієнтовного тижневого графіка роботи сесії.

А згадана московська тематика залунала дедалі гучніше, коли народні депутати розпочали обговорення такого порядку денного. Вже депутат О. Чародеєв, який перший узяв слово від мікрофона, сказав про необхідність прийняття закону, що з огляду на події в російській столиці, забороняв би усі незаконні збройні формування. Цю ж тему опісля продовжив у своєму виступі депутат Я. Кендзьор. Він також зазначив, що несподівана відставка К. Морозова з поста міністра оборони незрозуміла і що цю людину необхідно обрати до нового уряду.

На думку депутата О. Гудими, проблеми слід розглядати багато ширше, ніж незаконні збройні формування. Розпочавши з риторичного запитання, як вдалося бойовикам з Придністров'я територією України дістатися зі зброєю до Москви і чим займалися в цей час Служба безпеки і прикордонні війська України, він закінчив пропозицією — сьогодні ж розглянути стан державної безпеки країни. Поступово з проблеми незаконних формувань і належності їх до тих чи тих політичних угруповань у дискусії навколо порядку денного сформувалися пропозиції переглянути не лише систему державної безпеки України, а й членство нашої республіки в СНД. Про це говорили депутати В. Карпенко і П. Мовчан.

Оратори один по одному намагалися визначити як позитивні, так і негативні наслідки московських подій. У цій дискусії тонули пропозиції внести до порядку денного питання про діяльність Верховного суду та інші питання.

Зрештою, регламент, відведений на обговорення порядку денного, було вичерпано, і з урахуванням зауважень депутати перейшли до його розгляду. Спочатку присутні задовольнили заяву народного депутата В. Курашика про складання ним депутатських повноважень у зв'язку з новим призначенням. Опісля сесія перейшла до екзаменацій запропонованих Президентом кандидатур на портфелі в новому уряді.

Сергій ДАНИЛЕНКО.

Інтерв'ю в кулуарах

НЕ КИДАЙТЕ ЗАПАЛЕНОГО СІРНИКА

Чи можливе в Україні повторення російських подій?

Народний депутат України Володимир ФІЛЕНКО:

— Дуже можливо. Бо вони мають об'єктивне коріння. Політична й економічна ситуація в Україні є дуже близькою до російської, тобто база для повторення є. Що б там не говорили про конфлікт влади, головною причиною є певні неуспіхи реформ як в Росії, так і в Україні. А велика кількість соціально невдоволених людей є завжди базою для бунту. Очевидно, і політикам, і державним діячам в Україні варто задуматися над такою ситуацією. Я говорю так: «Бензин розлито, і не дуже важливо, хто першим кине запаленого сірника». Головним же стратегічним заходом для уникнення такої ситуації є більш радикальне проведення реформ, бо лише реформи можуть покращити економічну ситуацію, зняти проблему великої кількості бідних людей, започаткувати створення середнього класу, який є базою стабільності будь-якого суспільства.

Народний депутат України Олександр МОРОЗ:

— Я вважаю, що однією з причин кризи в Росії було те, що люди, які представляли політичну еліту, добре розуміли, чим завершиться той процес реформування економіки, який веде команда Єльцина. І вони виступили проти того. А скористалися тим і звичайні провокатори.

— Щось воно схоже на підпал рейхстагу, і продовжується це ще з 1991 року.

Стосовно зв'язку між ситуацією в економіці в цілому і в політичному житті суспільства, я гадаю, що вона в Україні складніша, ніж ситуація в Росії. І прояви кризи, джерелом яких є ті реформи, в Україні будуть набагато важчими. І еліта політична слабша, щоб якимось чином врегулювати ці процеси.

Інтерв'ю вела Катерина ВОРОНЕНКО.

ІНТЕРВ'Ю ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ УКРАЇНСЬКОМУ ТЕЛЕБАЧЕННЮ

Мабуть, в Україні немає людей, які б ніч з 3 на 4 жовтня не провели разом з Москвою. Те, що там коїться, віддзеркалює ситуацію, яка є майже в кожній республіці колишнього Союзу. Я переконаний, що тривалий час протистояння в суспільстві не може бути. Не може бути такого, щоб одна його частина йшла одним курсом, а інша — протилежним. Про це заявив 4 жовтня Леонід Кравчук в інтерв'ю українському телебаченню.

Не може бути такого тривалий час, щоб політики ділилися на дві чи три групи, причому діаметрально протилежні, відзначив далі Президент. У будь-якому суспільстві на Заході є партії, різні групи. Вони можуть сперечатися про свої методи і форми, але мета у них одна. Те, що сталося в Москві, є логічним завершенням ситуації. І може якраз ці трагічні події нагадають ще раз нашому народові, що настав час кожному обрати свою позицію. Я не випадково наполягав на тому, щоб провести дострокові вибори Верховної Ради і Президента. Суспільство повинно врешті-решт визначитись, чого воно хоче, які цілі перед собою ставить.

Вже зараз зрозуміло, що прокомуністичні сили здатні на все. Адже із заяв Руцького і Хасбулатова ясно, що вони здатні проливати кров, судити, вбивати. Іншого вони не знають. Це дуже страшна річ. Москва продемонструвала силові методи повернення до імперії, до Союзу, до комуністичних порядків.

Що стосується України, то у нас є своя особливість. Не секрет, що значна частина людей і політичних сил виступає за повернення до Союзу, до того режиму, який був. Але в нас є ще права крайня сторона, яка так любить Україну, що готова задушити її у власних обіймах. Кожен бачить свою любов до землі, до народу. І це також можна зрозуміти. Але, коли ця любов перетворюється в бажання будь-якими засобами досягти мети, не рахуючись з ситуацією, не рахуючись з розстановкою сил, це знову ж таки породжує тільки конфлікти.

Президент наголосив, що будь-які військові, або силові формування, будь-які структури, які зараз скрізь утворюються: чи в армії, чи поза армією, які причетні до силових методів, до навчання воювати, мають бути заборонені законом. Державу повинні захищати тільки ті структури, які передбачені законом і Конституцією. Це — Збройні Сили, міліція, Служба безпеки, Прикордонні війська, Національна гвардія. Всі інші — не передбачені ні законом, ні Конституцією — мають бути заборонені. Події в Москві показали, що це треба зробити якомога швидше.

За моїм дорученням, зазначив Леонід Кравчук, Генеральний прокурор подав до Верховної Ради доповнення до Кримінального кодексу. Газети про це вже повідомляли. Сподіваюсь, що наш парламент, взявши урок з московських подій, якомога швидше прийме таке доповнення, щоб ми, спираючись на закон, на нормативні акти діяли таким чином, щоб у суспільстві був мир і спокій, щоб не було бажаючих протиставляти людей.

Під час нещодавньої зустрічі у Москві з Президентом Росії, сказав далі глава Української держави, ми розмовляли про те, що треба захищати демократію. Але тоді ніхто не міг уявити, що події наберуть таких обертів, таких масштабів. Це ще один урок. Міліція, яка підтримувала порядок на вулицях, не збиралася воювати. А на неї пішли озброєні люди. З автоматами, з кулеметами, на автомобілях. Громили, трощили, воювали. До цього цих штурмовиків закликав колишній віце-президент.

Ми два роки в Україні важко живемо, важко економічно і політично. Але треба робити такі кроки, щоб ми започатковували повагу до закону, до Конституції, до тих норм, які ми вже прийняли. Це єдиний шлях сьогодні в цьому розшарованому, політизованому суспільстві.

Я виступав і виступаю за торжество демократії в Росії, за нову Росію, за нову державу, державу, яка ніколи не підніме на своєму урядовому будинку імперський прапор. Я за те, щоб наші стосунки були дружніми. Нас об'єднує багато спільного, але ми не можемо не помічати, що є такі імперські сили, які хочуть посварити наші народи. Ми ні на кого ніколи не збираємось йти силою, ми хочемо поважати закон, порядок, демократію. Ми хочемо разом з Росією, іншими державами будувати саме такі стосунки.

Ось чому я поряд з іншими главами держав підтримав позицію Президента уряду Росії. Я висловив сподівання, що винні понесуть перед законом відповідальність. Це потрібно для всього світу, потрібно для нас, щоб нікому не кортіло точити багнети. В світі повинні бути мир і злагода.

Віктор ДЕМИДЕНКО,
кор. Укрінформу.

Ветерани

МОБІЛІЗОВАНІ... НЕПОВНОЛІТНІ

Зустріч В. Дурдинця з керівниками організацій Спілки ветеранів останнього воєнного призову 1944—1945 років

Наша газета вже коротко повідомляла про цю зустріч. У людей, керівників організацій яких приймав цими днями перший заступник Голови Верховної Ради України В. Дурдинець, особлива доля. Сьогодні вони вже вкриті сивиною. А тоді, в 1944—1945 роках, після визволення України від німецько-фашистських загарбників, їх, неповнолітніх хлопчаків, з порушенням всіх міжнародних норм і діючих законів країни призвали до лав Радянської Армії, змушували виконувати тяжкі завдання в умовах воєнного лихоліття, а після Перемоги залишили ще на 5—6 років на строкову службу. Йшли в армію «маминими синками», а повернулися переростками — без освіти, без фаху, а нерідко і без даху над головою.

Ось розповіді окремих з них, які прозвучали у Верховній Раді і в редакції «Голосу України»:

М. Гуренко — голова харківської обласної Спілки ветеранів останнього воєнного призову:

— Мені ще не виповнилося й сімнадцяти, як у грудні 1943 року мобілізували в армію. А до цього ще був три місяці у винищувальному батальйоні при райвійськоматі — розміновували поля, знищували ворожі бомби, збирали трофейну зброю тощо. В армії служив сім років. В часи війни був кулеметником, в числі таких же, як і сам, неповнолітніх супроводжував військові ешелони на фронт. Було нам бойове завдання — захищати поїзди від нападу ворожих літаків.

І. Перепелиця — перший заступник голови Київської організації Спілки ветеранів останнього воєнного призову:

— Як тільки звільнили від фашистів нашу Бобровицю, що на Чернігівщині, районний військкомат забрав нас, хлоп'ят, у винищувальний батальйон. Зі зброєю в руках прочісували чернігівські ліси, де переховувалися залишки розбитої італійської дивізії, потім збирали трофейну зброю. Пізніше був направлений в 7-й корпус протиповітряної оборони, охороняли Київ та навколишні міста і села від нападу фашистської авіації. Двічі від тяжкої служби і голоду лежав у госпіталі і за хворобою, яку дістав в армії, був демобілізований.

Х. Шафіков — голова Васильківського міськрайонного комітету ветеранів останнього воєнного призову (Київська область):

— Був мобілізований шістнадцятирічним юнаком в 1944 році. Теж супроводжував військові ешелони на фронт. Неодноразово доводилося попадати під обстріл і бомбардування ворожими літаками. Пощастило, вижив. Хоч доводилося возити в тил ховати багатьох убитих солдатів. Прослужив в армії до демобілізації 11 років.

Подібна доля спіткала в юності дніпропетровця І. Водоп'янова, киян І. Єреденка і В. Циганка багатьох інших ветеранів останнього воєнного призову 1944—1945 років. За неповними даними сьогодні їх мешкає в Україні близько 15 тисяч. Піввіку минуло відтоді, але й досі ці люди не вважаються учасниками війни, не мають пільг. Навіть ті, хто був поранений фашистською кулею чи осколком бомби, не прирівняні до інвалідів війни. Неважко зрозуміти і їхній моральний гніт — повернулися з війни, а не мають офіційного права сказати рідним, близьким:

— Ми воювали з фашистом!

Про все це йшлося в розмові ветеранів з першим заступником Голови Верховної Ради України В. Дурдинцем. А головне — про ситуацію, яка склалася при обговоренні у Верховній Раді проекту Закону про статус ветеранів війни і праці та гарантії їх соціального захисту. Коли розглядався проект цього закону в першому читанні, було дане доручення Кабінету міністрів спільно з при-

(Закінчення на 8-й стор.).

Про безробіття, і не тільки

Актуальний діалог

Андрій Просуленко — один з провідних фахівців в Україні з питань зайнятості. Він — кандидат економічних наук, старший науковий співробітник Інституту економіки промисловості АН України. Його роздуми виходять далеко за тему «Безробіття». Але під час бесіди я зрозумів: зупинити співрозмовника означає «поховати тему».

Отож переказую розмову як вона була...

— Всупереч прогнозам вчених щодо зростання безробіття за умов реформування нашої економіки перше півріччя, як відомо, піднесло своєрідний сюрприз: рівень безробіття проти аналогічного цього показника за такий же період минулого року навіть знизився. Ця тенденція зберігається.

— Так. І що цікаво, вона характерна саме для такого промислового регіону, як Донбас, де рівень безробіття становить не більш як 0,4 відсотка. А саме тут зосереджено основне виробництво вугільної, металургійної, машинобудівної та інших галузей важкої промисловості, які переживають не кращі часи. За умов гострої кризи в економіці, що супроводжується перш за все падінням виробництва і зростанням інфляційних процесів, здавалося б, у регіоні, де багато збиткових і нерентабельних підприємств, таких, що «сидять» на державній дотації, безробіття має неминуче зростати. Але ми бачимо прямо протилежні процеси. Мало того, шахти потребують робочої сили. А загалом на державних підприємствах Донеччини сьогодні є близько 25 тисяч вакантних робочих місць. Обласний центр зайнятості пропонує різні курси для отримання нових спеціальностей з обов'язковою виплатою стипендій. Та от мало хто туди звертається...

— Де ж тут, як то кажуть, суть?

— Практично не спостерігається масового руху робочої сили, тоді як за умов реформування економіки таке явище обов'язково має бути. Причин чимало. Стара структура виробництва геть неефективна і потребує негайних змін. А що підприємства майже скрізь державні, до того ж діє і Закон про банкрутство, то залишається лише дивуватися: звідки в держави беруться гроші, щоби ще і ще раз покривати збитки, наприклад від того ж страйку. Хоча, коли зайдеш до крамниці, все стає досить зрозуміле — уже важко лічити нулі на цінниках. Друкарський верстат розпікся вкрай... А погляньмо, як хворобливо, кволо йде процес приватизування. Скажімо, такий велет індустрії, як Ново-Краматорський машинобудівний завод (чи не єдиний у галузі), виявив бажання стати акціонерним товариством. Але скільки одразу постало перепон! Здається, є і добра перспектива технічного оновлення підприємства, і зацікавленість у реформі трудового колективу, та ніяк тобі в кабінетах державної влади не можуть спромогтися поставити останній підпис під актом про приватизацію. Мимоволі думаєш: живі таки ще в когось надії на повернення «старого доброго времечка», коли все довкруг колгоспне, та все довкола зрозуміло чие. Сприватизується таке підприємство, а потім спробуй відбери його у загальну власність...

Можна назвати ще немало причин такої «статистичної» робочої сили. Адже проблеми зайнятості, поки що «молодого» безробіття, формування ринку праці не є якісь окремі, виняткові. Всі вони нерозривно пов'язані з іншими — соціально-економічного та політичного характеру.

— Але ж сьогодні ми нерідко стикаємося з тим, що соціальні і економічні інтереси протистоять одне одному. Скажімо, ті самі шахтарські страйки...

— Хай не ображаються шахтарі, але самими тільки амбіціями справи не виправити. Вони ж — не діти, добре розуміють звідки що береться. Певен, їм добре відомо, що ніде у світі на вугільних підприємствах так, як у нас, уже не працюють. За різкого зниження видобутку палива — більш як на 100 мільйонів тонн — за останні три-чотири роки чисельність зайнятих на шахтах України невпинно зростає і становить сьогодні майже 630 тисяч. Для порівняння: у сусідній Польщі вугілля видобувають на 100 мільйонів тонн більше, але чисельність працівників там — лише 340 тисяч. І такий стан вітчизняного вугледобутку можна, звичайно, якоюсь мірою виправдати. Перш за все слід сказати «спасибі» колишньому Союзу, який практично нічого не робив для підтримання вугільної промисловості України. А сьогодні нашій молодій державі такий тягар просто не під силу. І все ж таки проблемами розвитку вугільної промисловості слід займатися серйозно: щоб і вугілля видавати «на-гора», і роботі дати лад. Як ми знаємо, заплановано закласти в Україні нові шахти, багато вугільних підприємств буде реконструйовано. Але тоді десятки шахт доведеться закривати, а це означає, що тисячі й тисячі гірників залишаться без роботи. Та час ще є, і до передбаченого вченими перебігу подій слід готуватися вже сьогодні.

— Відомо, що структурна перебудова є основною передумовою реалізації економічних реформ. Та, на превеликий жаль, ми не маємо сьогодні навіть уявлення — куди ж треба рухатися? Немає чітких, зрозумілих програм дій. Особливо це стосується такого промислового регіону, як Донбас.

— Спроби розробити комплексну програму відродження шахтарського регіону були. На це донецьких вчених «благословляв» ще уряд В. Фокіна. Але цю важливу справу так і не вдалося довести до логічного завершення... Перспективи структурної перебудови дали б можливість визначитися і в політиці зайнятості населення, яка потребує спеціальної виваженої програми, особливо для тих шахтарських міст і агломерацій, де передбачено закриття вугільних підприємств. Це насамперед Торезо-Сніжнянська агломерація, де до 2005 року мають зупинити 6 шахт. Тут без роботи можуть залишитися близько 10 тисяч гірників. Враховуючи те, що в цих містах і селищах майже вся соціальна структура належить вугледобувникам і саме вони її фінансують, то, залишившись без коштів на утримання і розвиток, вона просто перестане функціонувати. А це означає, що закриються лікарні і дитячі садки, установи культури, «захиріє» комунальне господарство... Непроста ситуація і в центральному районі Донбасу. Тут — найстаріші і найскладніші в гірничогеологічному і технічному плані шахти. А ціни на тутешнє вугілля — високі, продуктивність шахт надто низька, зате паливо їхнє — високоякісне. Тож для постійної підтримки роботи вугільних підприємств цього регіону потрібні чималі додаткові кошти. А їх же десь треба брати!..

— Виходячи з усього вами сказаного, настав час негайного розв'язання складних соціально-економічних проблем у Донбасі, з тим щоб тримати під контролем, навіть планувати неминучий і не такий вже й далекий процес зростання безробіття в шахтарському регіоні?

— І це, здається, всі розуміють. Проте замість розв'язання проблеми в комплексі сьогодні повною ходою йде розроблення національної програми громадських робіт. Але ж у найближчі рік-два до цих робіт нікого буде залучати. На сьогодні, наприклад, на Донеччині та Луганщині у громадських роботах брали участь 30 і 75 чоловік відповідно, тоді як планували залучити до них аж 11 тисяч наших земляків. Доки у людей буде хоча б найменша можливість віднайти альтернативу громадським роботам, — підприємство, комерція, сезонні заробітки, вакансії на державних підприємствах тощо, — навряд чи можна серйозно розраховувати на їх широке розповсюдження. Можливо, в перспективі, коли справді «запрацює» ринок і постане реальна потреба в тимчасовому працевлаштуванні людей, й треба буде визначатися щодо громадських робіт. Але вже коли надали цій програмі статусу національної, то і фінансувати її треба з державної кишені, а не за рахунок підприємств, місцевих бюджетів і фондів. А то складається якась безглузда ситуація з цими назвами.

— Андрію Андрійовичу, на завершення розмови хотілося б знати вашу думку щодо «поновлення старих зруйнованих зв'язків». Питання на перший погляд «не за темою», однак...

— Піклувальники «великої» радянської держави, хоч би в яку одіж вони перерядилися, — чи «демократи», чи стійкі комуністи — вбачають основну причину теперішньої економічної кризи України в тому, що старі зв'язки розірвано, а звідси, мовляв, і всі наші негаразди. Поперше, ці зв'язки ніколи не були економічні — вони мали, як правило, адміністративно-командний характер. За рідкісним винятком, підприємствам було економічно невигідно заходити в такі зв'язки. Ніхто не врахував ані ринкової кон'юнктури, ані вигоди від реалізації продукції. Величезні були й транспортні витрати. Ніхто й не відав (і це за існування Держплану!), а скільки справді треба тих самих вугілля, металу, електроенергії, нафти тощо?.. По-друге, навіть за уявного відновлення отих «старих зв'язків», за якими так плачуть і певні сили на Донбасі, шахтарський край так і залишиться тією «всесоюзною кочегаркою», що задихається в диму й пилюці. Адже наївно гадати, що коли протягом понад 70 років тільки те й робили, що вичавлювали з донецької землі все можливе, створивши потворну структуру виробництва з відсталою технологією, застарілими виробничими фондами, кинувши напризволяще екологію, то тепер за тієї ж ситуації можна чекати чогось кращого. За старих зв'язків все залишиться по-старому, коли не гірше... Будувати треба нові зв'язки — і економічні, і політичні — на засадах дружби, поваги, добросусідства, взаємної вигоди і незалежності.

Можна, безперечно, стояти до останнього, вишикувавшись у шеренгу, так само, як команда корабля, що тоне, тримати рівняння на прапор і... йти на дно. То чого будуть при цьому варті спроби, навіть якщо їх робити, виправити становище, покладаючи надію на старі штампи, що так полюбилися: хтось нагодує, хтось соціально захистить. Україні сьогодні скрутніше, ніж Росії, тож, мовляв, попросімося під «сарафан старшої сестри», а покращає на рідній землі — можна влаштувати ще один референдум і назад повернутися.

Очевидно, тепер — як і завжди! — треба розраховувати тільки на самих себе, на власні сили і знання. Позиція «все зберегти на своїх місцях», масово піти в неоплачувані відпустки, скоротити робочий день тощо — означає зайти в павутину пут. Рано чи пізно, колись закінчиться і папір, на якому можна друкувати гроші, і доведеться робити вибір. Та багато краще — якнайраніше...

Бесіду вів Юрій ДОЦЕНКО.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Донецьк.

Селу — інформсоюз

. У Харкові відбулося чергове засідання Міждержавної ради з питань агропромислового комплексу, на якому розглядалися проблеми науково-технічного та інформаційного забезпечення країн СНД в агропромисловій науці. У роботі засідання взяли участь представники Азербайджану, Вірменії, Білорусі, Казахстану, Молдови, Таджикистану, Туркменистану, Узбекистану та Росії. Від України були віцепрем'єр-міністр В.Дем'янов, перший заступник Мінсільгосппроду А.Засуха, президент Української академії аграрних наук О.Созінов, представник Президента України в Харківській області О.Масельський.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Польовий стан

О дайте, дайте мені лопату

На ручне копання цукрових буряків «благословив» полтавців генеральний директор асоціації «Полтава-цукор» Володимир Боримчук. Ті, хто захоче вийти на плантацію з лопатою, за кожну викопану, доочищену і завантажену тонну коренів матимуть безплатно 20 кілограмів цукру. В розрахунку на гектар заробіток бурякокопачів становитиме 520 кілограмів цукру, або 2 мільйони 433 тисячі карбованців.

Хтось, можливо, посміється, читаючи ці рядки, та селянам не до сміху. Катастрофічно не вистачає пального для збиральної техніки, а цукрові масиви в області становлять 145 тисяч гектарів. Упорано лише половину. І хоча техніка у переважній більшості господарств працює цілодобово, стримується збирання не лише цукрових буряків. Без техніки не піднімеш і зяб, не скосиш соняшники, кукурудзу. Тому населення серйозно поставилося до пропозиції збирати буряки вручну. Але і тут постала проблема — де взяти потрібний інвентар, коней?

Хвилює людей і ціна за вироблену продукцію. Високорентабельна раніше культура стає збитковою: на вирощування тонни солодкої продукції затрачається понад 200 тисяч карбованців, а повертається селянам — лише 150 тисяч. Одне слово, куди не кинь — всюди клин, а подих зими дедалі відчутніший.

Григорій ГРИНЬ.

Полтава.

Чому «пішли» міністра Морозова?

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Хоч, нема де правди діти, прорахунків в роботі К. Морозова було немало. Це й надмірне зосередження на «парадній» частині своєї роботи (візити, прийоми, прес-конференції), і більше схоже на розвал реформування ВПС, ППО, системи військової освіти, і потворні форми «українізації» війська.

Побувавши недавно у військах, я майже скрізь чув від офіцерів: «Армія розвалюється. Особовий склад деморалізований. Все, що ще не встигли вкрасти, докрадають». Українському війську справді бракувало сильної руки. Але сподіватися, що такою рукою зможе стати генерал І. Біжан, несерйозно. Як кандидатури на посаду міністра оборони К. Морозов та І. Біжан, як кажуть у спорті, належать до різних вагових категорій.

Усунення К. Морозова з посади міністра оборони ще більше погіршить ситуацію у військах. А в умовах крайньої нестабільності в Росії становить і неабияку загрозу безпеці України.

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

Продиктовано в номер

Одеська облрада — за референдум

Одеська облрада прийняла заяву, в якій, підтримуючи прийняте Верховною Радою рішення про дострокові вибори Президента і нового парламенту, вона висловлюється за референдум з приводу конституційного устрою України і остаточного рішення про участь її в економічному союзі СНД у статусі повноправного члена.

Недружній акт

Шок і незручність викликав у ветеранської громадськості на урочистостях визволення Щорса від німецько-фашистських загарбників виступ голови райвиконкому Брянської області В.Чарея. Він повідомив, що подарунок російської делегації... конфісковано на митниці. Щорсівці все ж таки засумнівалися, що таке могло статися. І як виявилося, мали рацію: керівник російської делегації просто у такий ганебний спосіб вирішив дорікнути українцям у їх самостійності. Як показало розслідування, ніякого інциденту на митниці не трапилося. Про це повідомив начальник райвідділу внутрішніх справ Г.Бучич.

Не ворушіть козацьких кісток!

Ще 5-го вересня у селі Маяки Слов'янського району на Донеччині крайовою організацією УНА-УНСО було встановлено хреста на місці загибелі запорозьких козаків у 1668 році в боротьбі із царськими військами. З боку місцевої влади і служителів УПЦ (Московський Патріархат) було вчинено протидію цій акції. Виник, а точніше був спровокований, конфлікт між місцевим населенням і загоном УНСО. Приводом до цього, як вважають спостерігачі, стала участь священиків УАПЦ та УГКЦ у панахиді і встановлення незагальноприйнятого православного хреста на місці загибелі запорозьких козаків...

Ці події в селі Маяки коментує отаман Кальміуської паланки Війська Запорізького низового Володимир Нагаєць:

— Свята для всіх нас пам'ять про славних загиблих предків в даному випадку була використана для вирішення політичних цілей як лівими, так і правими екстремістами. Одні проведенням цієї акції прагнули створити собі належний політичний імідж в очах свого київського керівництва, інші ж використали цю акцію для розпалювання антиукраїнської та антидержавної істерії. Козацтво Кальміуської паланки Війська Запорізького низового хоче застерегти учасників цих подій від всіляких спекуляцій на святому для нас. Ми вважаємо, що ультрапатріоти із УНСО просто узурпували наше заповідне право вшанування пам'яті козаків. Ми маємо намір зробити це без будь-чиєї допомоги. Можливо, у хлопців з УНСО і були добрі наміри, але, як кажуть у народі, добрими намірами вимощено дорогу до пекла.

А «господам» із протилежного табору ми — козаки — хочемо нагадати, що живуть вони на споконвічних землях України, і не гоже плювати в криницю, з якої п'єш.

КАПІТАЛІСТ ПРОПОНУЄ КОПАТИ ГЛИБШЕ. І КОПАТИМЕ ВЛАСНОРУЧ

Зверніть увагу

Прийняття урядової програми «Нафта і газ до 2010 року» зовсім не означає, що Україна усуне на той час проблему з енергоносіями. Вже сьогодні очевидно, що реалізація багатьох проектів цієї програми потребує значно більших коштів, ніж це передбачалося. Тому вручення першої ліцензії на використання надр та видобуток нафти і газу іноземній компанії в особі англійської «TP Kenny Group of Compani» подія вельми показова. Як з огляду на залучення західного капіталу до розв'язання найболючішої для України проблеми, так і з огляду еволюції світогляду суб'єктів нашого ринку. Адже партнером державного підприємства «Чорноморнафтогаз» у даному випадку є одна з найвпливовіших у Європі приватних компаній з багатомільярдним доларовим обігом.

За словами голови Держкомітету з геології та використання надр Миколи Гавриленка, ліцензійна угода віддає під пошукові та бурові роботи ділянку чорноморського шельфу під назвою «Дельфін». Президент англійської компанії Джон Кенні пропонує розпочати буріння вже на початку 1994 року, не виключаючи, що в разі успіху компанія вже протягом перших п'яти років інвестує в цей проект не менше мільярда доларів.

Оптимізм англійця заснований на оцінках експертів та досвіді, який набула його компанія у Північному морі. Саме тут було вдало апробовано систему випереджаючого видобутку, яку англійці застосовуватимуть на чорноморському шельфі. Її вартість оцінюється в 40—80 мільйонів доларів.

Біля карти пан Джон вказує на родовище «Лебідь», що розташоване в територіальних водах Румунії, звідки, як він знає, щодня видобувається 10—20 барелів нафти. Геологічна структура надр у районі «Дельфін», переконаний мій співрозмовник, за своїми характеристиками краща, ніж на румунському родовищі: це означає, що тут нафта є!

Українську сторону в особі Держкомітетів по нафті та газу, геології та використання надр, «Чорноморськнафтогазу» переконувати в цьому не треба. Вона давно підрахувала, що ресурсний потенціал чорноморського шельфу в нафтовому еквіваленті перевищує мільярд тонн тільки на мілині, а з врахуванням більш істотних глибин, до яких з нашими технологіями не дістатися, — 7 мільярдів тонн. Дехто, мабуть, пошкодував, що англійці прийшли з пропозицією копати глибше не десять років раніше, коли, власне й розпочиналося освоєння чорноморського шельфу. Втім, яка тоді розмова була б з капіталістом Джоном?!

А капіталіст Джон, між іншим, пропонує шукати нафту на глибині 80 і більше метрів, встановлювати сателітні бурові, в разі успіху — вести нафтопровід на берег. Він згоден з тим, що його частка у «Кримській нафтовій компанії» (таку назву має СП) становитиме 45 відсотків, а вся нафта залишатиметься в розпорядженні України. Згідно з ліцензійною угодою, капіталіст всю нафту без винятку продаватиме Держкомітету по нафті і газу. Капіталіст вважає, що на стадії підписання ліцензійної угоди зарано ділити шкуру невбитого ведмедя. Втім, він не знавець наших приказок. Або навпаки: добре розуміє стан справ.

Сергій ВЛАД.

Конференції

Проблеми відродження духовності

У Луцьку відбулася шоста Всеукраїнська конференція на тему: «Історичне краєзнавство у відродженні духовності, культури та багатовікових національних традицій України». Її організували і провели Академія наук України, Інститут історії України, Національна комісія з питань повернення в Україну культурних цінностей при Кабінеті міністрів України, Міністерство освіти України, Всеукраїнська спілка краєзнавців, Волинський державний університет ім. Лесі Українки та інші наукові й державні установи та організації. Участь у конференції взяли не лише провідні науковці, історики, краєзнавці України, але й Польщі, Росії, Молдови, Литви та низки інших країн. Протягом трьох днів на пленарних і секційних засіданнях учасники конференції розглядали питання про шляхи формування української державності, історіографії та джерелознавства, регіональні проблеми історії України, збереження української національної спадщини тощо. Було заслухано майже 500 наукових доповідей та інформацій.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

КОЛІР ЧАСУ

Виставки

Ті, хто потрапив на відкриття вистави «Тоталітарне мистецтво в Україні. 1945-1953.» в галерею «Київ», змогли одразу пірнути в тогочасну атмосферу: їх зустрічав табірний наглядач з німецькою вівчаркою. Та на представлених полотнах портрет епохи витриманий у зовсім іншому тоні: райдужні, насичені сонцем пейзажі «безмежних просторів Батьківщини», суворі і водночас «справедливі» обличчя вождів, натхненні і просвітлені — робітників та селян. І, як підтекст — трагедія. Більшість робіт належить пензлю українських майстрів, чиї прізвища давно шановані й відомі. Одна й та сама епоха народжувала і тиранів, і геніїв. Відрадно, що й організатори виставки зрозуміли: не варто представляти час у чорно-білому зображенні — є небезпека втрати відчуття кольору.

Ганна РОМАНЦОВА.
На фото: робота Г. Павлюка «Рідному Сталіну».

У новий рік — з Рухом

Подробиці

2 жовтня відбулася розширена Рада Львівської крайової організації НРУ за участю членів Центрального проводу. А в неділю біля оперного театру відбувся мітинг «В 1994 рік — з Рухом і з новим парламентом України». Отже, у Львові вже розпочалася передвиборна кампанія і були оприлюднені кандидатури від Руху: М.Косів, Я.Кендзьор, І.Заєць та інші.

На прес-конференції В'ячеслав Чорновіл заявив, що висуватиме свою кандидатуру на Президента і матиме поважні шанси, якщо демократичні сили не повторять попередню помилку і не розпорошать свої зусилля, як це було у попередній виборчій кампанії. А так званий Всенародний Рух було охарактеризовано як організацію самозванців і перевертнів.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львів.

ПОПРАВКА

У матеріалі «Життя біжить, а музика звучить» («ГУ» від 1 жовтня 1993 року) був помилково вказаний номер розрахункового рахунку. Слід читати: «Розрахунковий рахунок Будинку ветеранів сцени № 000700034 у Подольському відділенні Укрсоцбанку м. Києва МФО 322078».

Життя Рад

Депутати — проти представника Президента

Мало не закінчилася кар'єра представника Президента України в Одеській області Владлена Ільїна, коли він представив облраді на затвердження заходи по поліпшенню соціально-економічної ситуації в регіоні. Більшість депутатів, що виступили в дискусії на сесії, яка розглядала ці заходи, вкрай негативно оцінила представлений документ, назвавши його службовою інструкцією для самого апарату держадміністрації, яку, мовляв, зовсім не треба затверджувати сесією — чиновники й без цього просто зобов'язані її щодня виконувати. Обрана сесією комісія запропонувала свій варіант рішення, який депутату поставити перед Президентом України питання про його зміщення з посади. Однак за це проголосувало лише 78 чоловік — кожний другий присутній у залі депутат. А потрібно, згідно із законом, дві третини від загальної кількості депутатського корпусу. Отже, В.Ільїн на посаді залишився. Але серйозний попереджувальний дзвінок з приводу інертності керованої ним адміністрації, як мовиться, пролунав.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Отакої!

З пістолетом на трактор

Добряче напідпитку 20-річний кіровоградець Н. вирішив «покататися». Узяв трактора Т-150, за допомогою якого працівники ДРВУ-61 ремонтували дорогу біля села Підлісного Олександрівського району, і «рвонув» звідти на Олександрівку. Як не намагалися співробітники ДАІ зупинити потужну машину, що постійно створювала аварійні ситуації на трасі, все було безуспішно. І тільки коли працівник карного розшуку застосував зброю, «сталевого коня» з п'яним вершником вдалося приборкати. Після двох попереджувальних пострілів вгору і чотирьох по шинах він став.

А в місті Долинській витівки зеленого змія і взагалі перетнули не лише правові, а й етичні межі. Там 27-річний чоловік допився до того, що, знявши штани, демонстрував перехожим те, що цнотливі художники, перемальовуючи антична скульптури, кленовим листком закривали.

Микола ВОЛОК.
Кіровоградська область.

Чия нога?

Пригода

В одному із закутків Тисьменицької автостанції пасажири знайшли людську ногу. Про незвичайну знахідку відразу ж сповістили місцевий відділ міліції, який за цим фактом почав розслідування. Подейкують, що нога нібито належала одному із пацієнтів місцевої районної лікарні, яку йому напередодні ампутували. Ногу віддали дружині пацієнта, яка, однак, не захотіла везти її додому, а залишила на автостанції.

Це, звичайно, припущення. Крапку ж у цій детективній історії поставить слідство.

Василь НАЗАРЧУК.
Івано-Франківськ.

«РОСІЙСЬКИЙ КЛИН» У ДІЇ

У вересні у Стамбулі відбувся семінар Північно-атлантичної Асамблеї з питань безпеки та співробітництва у Чорноморському регіоні.

У семінарі брали участь делегації країн—членів НАТО, асоційовані члени ПАА, України також. Були запрошені гості з усіх колишніх республік СРСР, а також представники нової організації — Парламентської Асамблеї Чорноморського економічного співробітництва. На подив учасників, не було делегації Російської Федерації, хоча одне з головних обговорюваних питань — політика Росії в Чорноморському регіоні.

17 вересня засоби масової інформації повідомили про наступ сепаратистів на Сухумі та зрив угод щодо Абхазії, яких було досягнуто між Грузією та абхазьким керівництвом. На семінарі представник грузинської делегації звинуватив Москву в тому, що вона використала сухумські угоди та виведення збройних сил Грузії з Абхазії з тим щоб спровокувати черговий наступ антигрузинських сил на беззбройне Сухумі.

Після представника грузинської делегації слово взяв заступник голови Комісії Верховної Ради України у закордонних справах Богдан Горинь. Друкуємо його виступ із скороченнями.

У недалекому минулому вже був випадок, коли на очах народів світу готувалася катастрофа, але мало хто вірив, що диявольську машину буде запущено.

Сьогодні «гарячі точки», котрі поки що локально палають у різних регіонах, викликають тривожні роздуми.

Вважаю за дуже важливе виявити сили за кулісами подій, які є головною пружиною їх спрацювання.

Події, що відбуваються в окремих регіонах колишнього Радянського Союзу, постануть в іншому світлі, якщо відповімо на ряд питань:

Хто стоїть за кулісами кривавої бойні в Азербайджані, хто постачає вірменським агресивним силам військову техніку та військових спеціалістів?

Хто ховається у тіні абхазько-грузинського конфлікту, враховуючи те, що з 500 тисяч населення Абхазії, за офіційним переписом, лише 90 тисяч абхазці?

Як має поставитися Європейське Співтовариство до курсу виборів до Верховної Ради окупованого Придністров'я, в якій громадянин Росії Лебедь, учасник окупації частини території незалежної держави Молдови, став депутатом?

Питання щодо активної діяльності певних сил іншої держави з метою провокування конфліктів в Україні — тема окремої розмови. Достатньо сказати: для того, щоб зберегти стабільність і запобігти пролиттю крові, Україні доводиться платити дорогу ціну. Але хто може передбачити, як довго все це буде продовжуватись і як розвиватимуться події надалі?

Кілька днів тому Крим відвідав депутат Верховної Ради РФ, секретар Конституційної комісії Верховної Ради Росії Олег Румянцев, який на прес-конференції у Сімферопольському аеропорту відкрито заявив про територіальні претензії Росії щодо Криму.

Аналіз усіх наведених вище гострих проблем неминуче приводить до висновку, що у «гарячих точках» на території колишнього СРСР диктує одна й та ж сила.

Дуже важливо проаналізувати деякі механізми, якими користується ця сила для досягнення своєї мети. Зупинюся на двох з них, як на мене, найхарактерніших.

По-перше, це використання так званого «російського клину». Відомий латинський вислів «similia similibus curantur» («подібне подібним виліковується»), має свій російський еквівалент — «клин клином вышибается».

Політичні стратеги сучасної Росії вирішили, що за умов, коли «парад суверенітетів» зруйнував могутню радянську імперію, необхідно провести другий етап суверенізації всередині окремих держав, який має у кінцевому підсумку призвести до створення єдиної держави — Росії у кордонах колишнього Радянського Союзу. Рецепт, що пропонують, досить простий. Необхідно розчленувати незалежні держави на частини, насаджувати сепаратистські настрої у різних регіонах. Цілком ясно, що проти сепаратистів, захищаючи територіальну цілісність держави, виступлять владні структури. За цих обставин єдиним захистом «скривджених», серед яких певний процент російськомовного населення, має бути Росія, а сепаратисти, у свою чергу, мають офіційно просити Росію «приєднати» їх до себе.

Саме такий механізм, на моє переконання, використали у Грузії з розрахунком на те, що керівництво Абхазії проситиме захисту в Росії, а остання, у свою чергу, запропонує їй (неофіційно) увійти до складу РФ, хоча офіційно цей факт заперечуватиме.

Такий сценарій використовували у Криму та Придністров'ї. Здавалося б, примітивний механізм, але він виявився досить дійовим.

Іншим характерним прийомом є так званий «захист російськомовного населення», під виглядом якого можливе проведення будь-якої акції — аж до застосування військ, як це було здійснено у Придністров'ї, Грузії, Таджикистані та інших регіонах. А тепер, уявімо, що таку практику візьмуть на озброєння інші держави. В результаті цього — німці почали б захищати німецькомовне населення у Чехії, Польщі, Росії, інших країнах, Туреччина — турецькомовних у Німеччині, Болгарії та інших країнах, Україна — україномовних у Росії, Польщі, Словаччині, Казахстані...

Чи варто доводити, що ця надумана або успадкована Росією від фашистської Німеччини практика містить велику небезпеку, а тому їй має бути дано відповідну оцінку з боку світового співтовариства. Це означає, що цю практику має бути засуджено як таку, що суперечить міжнародним правовим нормам. На боці прав національних меншин у тій чи іншій країні мають стояти міжнародні правові норми, а не окрема держава, що бере на себе функції жандарма.

Підбиваючи підсумки, хочу сказати, що дедалі більше відвертий проімперіалістичний курс зовнішньої політики певних політичних кіл Росії спричиняють серйозне занепокоєння, бо ставлять світ перед глобальною небезпекою — перерастання локальних конфліктів у конфлікти більш широкого масштабу.

На зв'язку — Москва

«Білий дім» упав. Перемога?

Ми змогли під'їхати до «Білого дому» п'ятого вранці. Втім, дім уже був не білий, а чорний. Центральна частина споруди, починаючи від четвертого поверху, вигоріла практично повністю. Пожежники не могли підійти, снайпери з «Білого дому» і далі обстрілювали всіх підряд. «Оплот демократії» догоряв сам по собі, поглинаючи в попелі багато з таємниць минулої доби.

Схоже, якщо навіть вдасться відбудувати його, навряд чи це відбудеться швидко. Розстріляний з танків, розгромлений, він поплатився за людські амбіції, за надмірне прагнення влади та невміння нею користуватися. Нікому й ніколи не вдасться встановити точну кількість жертв — вогонь поглинув не лише папір, а й людські тіла. І можна тільки здогадуватися, в яких муках гинули люди від задушливого диму й чадного газу, яких обстрілювали танковими снарядами й кулеметами. На жаль, у будинку були не тільки бойовики.

А тим, хто й далі вів прицільну стрілянину по співгромадянах, втрачати вже було нічого. Як правило, це професійні вбивці, які пройшли «школу» на Кавказі та в Молдові, в Литві та Латвії. Так, вони — негідники. Та постає питання: чи не російські власті вигодували той самий ризький ЗМОП?

Запитань у ці дні постає справді більше, ніж є відповідей. Наприклад, як бути з Руцьким та Хасбулатовим? Усім ясно, що на свободу їх не відпустять. Та швидкий суд над екс-лідерами вимагатиме таких само швидких рішень і щодо звинувачуваних у справі ГКЧП.

До речі, в останні години перед падінням «Білого дому» Руцькой записав на відеокасету «звернення до бойових побратимів». Мені ніколи не доводилося чути такий переляк у голосі цієї людини. Його заклики до товаришів-авіаторів «піднімати бойові машини і бомбувати Кремль» зовсім не були схожі на закличну біснувату промову біля «Білого дому» в неділю.

Після переговорів на мосту про умови здавання «Білого дому» частини «спецназу», які проводили «очищення» приміщення, зупинилися на якийсь час. А дехто з тих, хто оборонявся, почали рухатися ближче до виходу. В цей момент з одного з поверхів спарено вдарили два гранатомети. У відповідь — гармати танків... Що було потім, усі бачили по телевізору.

У цей же час військові підрозділи розганяли юрбу на Садовому кільці. Сотні людей, особливо підлітки, безупинно виповзали на дахи прилеглих будинків, вискакували групами та поодинці на проїжджу частину. Хтось з військових вмовляв юрбу через підсилювач, та юрба, відлинувши на хвильку, знову з'являлася на Садовому кільці. Цей масовий парадокс 4 жовтня ще належить вивчати психологам та психіатрам. Було щось анормальне у поведінці тисяч людей, які юрмилися в простріллюваних районах і з цікавістю споглядали полювання на снайперів на Новому Арбаті.

...Біля обгорілих стін «Білого дому» пригадався в найяскравіших подробицях цей нескінченний день 4 жовтня. І зробилося сумно: до чого ж дійшли люди.

Учора на асфальті вже не валялися тисячі гільз — їх підібрали за ніч. І сліди крові на асфальті також старанно затерли. Німими нагадуваннями про трагедію залишились остов спаленого захисниками «Білого дому» бронетранспортера, а поряд такі самі спалені дощенту рештки легкових машин.

У будинку парламенту ще снували «спецназівці», добиваючи «прихильників передового вчення», які не підкорилися владі, а Москва вже жила за своїм звичним шаленим графіком. Мчали низки машин, снували вулицею 1905 року люди, незважаючи навіть на те, що на горищах сусідніх будинків чатували снайпери, хоча багатьох з них уже вибили. Як і раніше, не працювала більшість шкіл у епіцентрі подій, та дітлахи вешталися вулицями. Як і раніше, на головних перехрестях стояли БМП та БТР, озброєні автоматами й кулеметами солдати урядових військ.

Лілія ГЕОРГІЄВА.

НА СЕСІЇ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ООН

30 вересня міністр закордонних справ України А.Зленко виступив на пленарному засіданні 48-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН. У своєму виступі міністр порушив широке коло проблем, які постали сьогодні перед міжнародним співтовариством.

А.Зленко зупинився, зокрема, на ініціативі, висунутій Президентом України Л.Кравчуком щодо створення в регіоні Центрально-Східної Європи такого простору стабільності й безпеки, який би охоплював всі країни Балтійсько-Чорноморської зони і став би в майбутньому складовою частиною європейської системи безпеки.

Того ж дня А.Зленко зустрівся з державним секретарем США У.Крістофером. Під час зустрічі були обговорені деякі аспекти двосторонніх відносин, з особливим наголосом на їх збалансуванні через досягнення більшої ефективності економічних зв'язків, фінансової та технічної допомоги, структурну перебудову економіки України. Предметом переговорів були також проблеми безпеки, ядерної зброї, міжнародного співробітництва.

Сторони були одностайні в тому, що необхідна більш виважена політика у розв'язанні конкретних питань на взаємовигідній основі. Цьому значною мірою сприятиме обмін візитами на найвищому рівні.

Відбулася також зустріч глави українського зовнішньополітичного відомства з міністром закордонних справ Франції А.Жюпе. В центрі уваги міністрів було забезпечення стабільності в Центрально-Східній Європі, економічного співробітництва та окремі напрями двосторонніх відносин.

Актуально

Захід підтримує Б.Єльцина

Криваві події останніх днів у Москві стривожили світову громадськість. Політики західних країн рішуче засудили дії прихильників Хасбулатова—Руцького.

Президент Клінтон і його провідні радники висловили абсолютну і безумовну підтримку Президенту Росії Б.Єльцину, звинувативши його суперників в насильстві у Москві, й дали зрозуміти, що адміністрація виявить увагу, якщо Єльцин скористається військовою силою, щоб припинити кризу.

Офіційний представник уряду ФРН заявив, що в уряду його країни немає підстав змінювати позицію, спрямовану на підтримку курсу реформ, що його проводить Президент Росії.

Слідом за прем'єр-міністром Джоном Мейджером проти політичного насильства в Росії виступила Лейбористська партія. «Західні уряди мають використати всі наявні економічні важелі, щоб запезпечити мирне врегулювання конфлікту», — заявив її зовнішньоекономічний представник Джек Каннінгем.

Російська криза стане головною темою обговорення на зустрічі міністрів закордонних справ ЄС. За даними англійської газети «Дейлі мейл» Дуглас Херд закличе керівників зовнішньополітичних відомств ЄС рішуче стати на бік Єльцина.

Франція висловлює підтримку Президентові Росії, заявив офіційний представник французького представництва Нікола Саркозі. «Вважаю, що немає іншого рішення, крім як підтримати Б.Єльцина, принаймні доти, доки він дотримуватиметься свого рішення провести вільні вибори».

Про підтримку Президенту Б.Єльцину заявив заступник прем'єр-міністра, міністр закордонних справ Бельгії Віллі Клас.

МЗС Польщі в опублікованій заяві підкреслив «життєву зацікавленість Польщі, всього регіону й усієї Європи в успішних демократичних перетворень у Росії і у створенні демократичної системи в цій країні».

Міністр закордонних справ Австрії Алоїс Мок закликав прогресивні держави «до більш значної підтримки демократичних реформ не лише в Росії, а й в інших країнах Східної і Центральної Європи».

Португальський прем'єр-міністр Каваку Сілва висловив сподівання, що демократичні сили, захисники ринкової економіки і прав у Росії здобудуть перемогу.

Про підтримку Японією адміністрації Президента Б.Єльцина заявив прем'єр-міністр Моріхіро Хосакава. Виступаючи в парламенті країни, глава уряду Японії побажав якнайскорішого відновлення законності в Москві.

Фотофакт

З висловом «різнобарв'я, мов на східному базарі» мешканці західних країн пов'язують колоритні картинки з фантастичних оповідей «Тисяча й однієї ночі». Та навряд чи знайшлися б сюжети для таких казок, коли й сьогодні побувати серед торгових рядів столиці Іраку Багдаду. Тут бракує товарів, а отже й покупців (на знімку). Іракські базари перші зреагували на економічні санкції світового співтовариства проти країни. Така картина навіює на іракців сумні думки напередодні зими.

Допомогти людям

На початку цього року Луцька міська Рада народних депутатів розробила і затвердила програму соціального захисту мешканців міста, в якій передбачено всебічну підтримку малозабезпечених громадян. Відтоді минуло шість місяців. Як же на ділі виконують те, що прийняла міська Рада? На цю тему відбулася розмова нашого кореспондента з головою Луцької міської Ради народних депутатів Анатолієм Похою.

— Розпочали ми роботу з обстеження матеріально-побутових умов життя інвалідів та учасників Великої Вітчизняної війни, вдів полеглих воїнів, дітей-сиріт і дітей, що залишилися без батьківського піклування, багатодітних сімей та інших категорій громадян. Саме тих людей, які потребують матеріальної та моральної підтримки органів місцевої влади. Бо ніде правди діти, ще часто-густо ми на словах виявляємо багато турботи, а коли стосується допомоги конкретній людині, то не завжди вчасно її подаємо. Я не хочу сказати, що в Луцьку все так добре, але прагнемо малозабезпеченим громадянам полегшити життя.

— Ви можете назвати кілька конкретних прикладів?

— Так. Передусім звертаємо увагу на тих людей, які одержують малі пенсії, 2191 інваліду подали одноразову грошову допомогу, на що витратили майже 6 мільйонів карбованців, 400 громадянам безплатно видали санаторно-курортні путівки, 850 самотнім малозабезпеченим людям надали пільги з оплати комунальних послуг. Два відділення соціальної допомоги обслуговують 962 одиноких громадян. Багатодітні матері, які мають п'ятеро дітей і більше, отримують подвійні норми продовольчих товарів, а матері-героїні — потрійні. В одному з магазинів міста відкрили відділ з обслуговування малозабезпечених продовольчими та промисловими товарами за низькими цінами. Крім того, багатодітні та малозабезпечені сім'ї одержують безплатно дитяче харчування.

— Анатолію Андрійовичу, я знаю, що в Луцьку були проблеми з проїздом ветеранів війни і праці, самотніх громадян похилого віку у міському пасажирському транспорті. Маю на увазі — безплатний проїзд.

— З фінансами в нас було сутужно. Але й цю проблему теж розв'язали. Коштом позабюджетного фонду надали безплатний проїзд у міському пасажирському транспорті, крім таксі, пенсіонерам усіх категорій за посвідченням, а також дітям шкільного віку. З травня цього року міська Рада встановила безплатний проїзд пенсіонерам — власникам садово-городніх ділянок на автобусних маршрутах приміського сполучення до садових масивів. Люди нам за це дуже вдячні.

У минулі роки ми незаслужено позбавляли людей городніх ділянок поблизу міста, дачних будиночків. Але пенсіонеру чи багатодітній матері важко сьогодні прохарчуватися тільки тим, що придбали в магазині. Люди просять дати землю. Тільки цього року ми виділили 70 гектарів землі, це дало можливість забезпечити 1800 громадян городніми ділянками. Майже 70 ділянок надали сім'ям для індивідуальної забудови (йдеться про малозабезпечених).

— У програмі із соціального захисту сказано про відшкодування вартості конфіскованого майна під час виселення на спецпоселення за межі України в повоєнні роки. Делікатне питання.

— Таких людей, яких свого часу було безвинно виселено з рідної землі, а їхнє майно пограбовано державою, є в нас чимало. Тяжке економічне та фінансове становище в нашій молодій державі не дає нам можливості повністю відшкодувати цим людям втрачене майно. Але ми намагаємося, щоб саме ці люди, які боролися і постраждали за Україну, були не обійдені нашою увагою. Так, комісія з питань поновлення прав реабілітованих видала 495 пільгових посвідчень. Фінансовий відділ міськвиконкому виплатив компенсацій за час ув'язнення — 11 мільйонів, за майно — близько двох мільйонів карбованців. У нас безплатно в громадському транспорті їздять учасники Великої Вітчизняної війни, вдови і батьки воїнів, загиблих в Афганістані, колишні вояки УПА та репресовані. В ім'я України ми всі, хто живе на цій території, повинні об'єднатися.

— На Волині проживають більш як чотири тисячі учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Відомо, що половина з них прописана в Луцьку. На них теж поширено програму соціального захисту?

— Звичайно. Я хочу додати, що в обласному центрі мешкають ще 400 сімей, переселених із забруднених зон Волинської, Рівненської, Житомирської та Київської областей. Найперше, що цих людей хвилює, — це житло. Хоча щодо цього дуже важко, але з допомогою трудових колективів і організацій міста нам вдалося за короткий проміжок часу розпочати спорудження нових житлових будинків, квартири яких призначені для сімей ліквідаторів аварії на Чорнобильській АЕС. Саме таким людям вручено 50 ордерів на вселення у нові квартири. Восени цього року для них буде здано ще один 170-квартирний житловий будинок. Зазначу далі, що в міській поліклініці відкрито центр з реабілітації постраждалих на ЧАЕС.

— Вважаєте, що програму соціального захисту жителів Луцька на 1993 рік буде успішно виконано?

— Боюся робити такі прогнози. Не все від нас залежить. Але допомогти людям в такий нелегкий час, який переживає Україна, — святий обов'язок місцевої влади.

Вів розмову
Богдан БЕРЕКЕТА.

Луцьк.

Повернення в голодне дитинство

Це — типова історія українського трударя.

За радянський період мало не цілком знищено його великий рід: дідусь — 1919 рік, другий — 1934, старші брати мами і тата — 1937, тато — 1941, сестра — 1946. Це дати насильницької смерті безневинних молодих і здорових людей нещасливого цього роду...

Пізніше рід переводився вже не від куль чи голоду, а від перевантажень, надмірних страждань, від утоми жити. А хто й випадково вижив, мусив за всіх померлих тяжко працювати з малих літ. Отже, за своє існування цей чоловік має трудового стажу вже більше, ніж років життя (з урахуванням роботи у дві зміни).

На радянських заводах та в установах третина працівників працювала надриваючись, друга третина не перевантажувала себе, третя ж — узагалі тинялася без діла. Та саме вона встигла подбати про себе як слід — і зарплату вибила собі престижну, і квартири одержала розкішні, й інші блага.

Хто ж працював, той мусив завжди стояти в черзі, завжди чекати. Чекав і він на свою синицю. Поклався на руки, розум, працю і час. Жив бозна – як, зароблене віддавав державі назад через державні ощадкаси. Із місячної зарплати в 110, 145, 165, 175, 190 карбованців за 12 років — з 1970 по 1982 рр. — в ощадкасах Києва він наскладав 7 тисяч карбованців. Це на квартиру, меблі, на забезпечення власної старості – такі мрії виношував, коли 1970 року із зарплати 110 карбованців ніс до ощадкаси першу десятку. Писав заяви і на квартиру, і на авто, і на інші речі, щоб законно, на власні зароблені гроші придбати для себе необхідне. Але в держави, в начальства, якщо питання стосувалося будь-якого розподілу, завжди знаходились «достойніші». Не бідкався, радів життю такому, яке воно було. Заспокоював себе тим, що «забезпечив» старість. За-без-печив?..

Та ось, без окупації і війни, без потопу й морозу, без вогню і суховію, без тифу і холери, без сарančі та іншої напасті в його державі знову зорганізовано черговий мор людей. Колись такі «талановиті» директори враз чи то розгубилися, чи то, нарешті, виказали свої справжні «здібності», — але тепер на підприємствах сировину розкрадають зсередини і зовні, засоби виробництва розпродують, вимучену горе-продукцію в прірву кидають, виробництва зупиняють...

І знову настає, чи точніше, повертається такий знайомий з дитинства страшний час... голодний. Але ж роки та здоров'я вже далеко не ті, що в дитинстві.

У червні 1993 року пішов до ощадбанку переоформити своїх 7 тисяч карбованців зразка 1970–82 рр. на нові українські карбованці. Коли їх ощадбанку здавав, то варті вони були «Жигулів». А нині? Нарахували немало – аж 21640 крб. 07 коп. Якраз на кіло ковбаси. І зроблено це під вивіскою «побудови незалежної держави». Людину, як завжди у нас, в Україні, принесено в жертву. Доморощеним можновладцям ніяк не збагнути, що поза людиною ні держави, ні економіки, ні нації, ні політики, ні незалежності не існує. Радше зроблено все це для того, щоб налякати одним лише словом — «український», щоб люди презирливо ставилися до всього, що робиться тут, в Україні.

А друкарські верстати друкують нові мільярди купонів. Привілейовані «бізнесмени», які для України не зробили і ніколи не зроблять жодного цвяха, мають валютні рахунки в закордонних банках і насміхаються з влади, з української державності і з такого нерозумного народу, котрий допустив їх до корита з добром.

Олександр ШЕВЧУК,
інженер.

Колаж
Михайла САЧКА.

Добра вість

...Війна халупам

Хто бував у Миколаєві, той бачив, що поряд із сучасними багатоповерховими житловими будинками мирно сусідять непоказні, подекуди підперті, або майже зруйновані халупи.

Це й спонукало представника Президента в області Анатолія Кінаха скликати представницьку нараду, на якій грунтовно обговорили гостру проблему, а за її результатами глава держадміністрації видав спеціальне розпорядження: «Про заходи щодо ліквідації аварійного житлового фонду в місті Миколаєві». Хтось, може бути, скаже: знайшли коли — будматеріали он як подорожчали, а в державному та місцевому бюджетах — суцільні дефіцити. Проте не бити ж на сполох аж тоді, як станеться трагедія?

Фінансовому управлінню облдержадміністрації доручено вже цього року виділити мільярд карбованців для того, аби розпочати спорудження житлового будинку цільовим призначенням для відселення сімей з «аварійок». А в подальшому цю роботу вестимуть за спеціальною програмою, що її розробляє міськвиконком.

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаїв.

SIEMENS

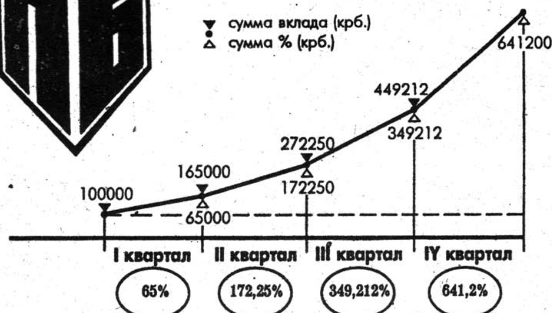
№1 ИЗ ГЕРМАНИИ В СТРАНАХ СНГ – ФИРМА "SIEMENS" ВПЕРВЫЕ В УКРАИНЕ НАПРЯМУЮ ПРЕДСТАВЛЯЕТ СВОЮ ЗНАМЕНИТУЮ БЫТОВУЮ ТЕХНИКУ.

Для сотрудничества приглашаются дилеры-оптовики, которым будет предоставлено право фирменной торговли.

Адрес представительства "SIEMENS" в Киеве:
ул. Воровского 27, тел. (044) 216-02-22; 216-29-15 факс (044) 216-94-92

ВМЕСТЕ МЫ ПОБЕДИМ ИНФЛЯЦИЮ!

ГОСПОДА!
МЫ ПОЗДРАВЛЯЕМ ВАС С НОВЫМИ ВОЗМОЖНОСТЯМИ ПО ВКЛАДАМ!
ПРАВЭКС БАНК

Наш адрес: 252001, Киев, Кловский спуск, 9/2
Телефон 294-82-22

Tam-food

Тільки у нас!

найвища бельгійська якість
найнижчі європейські ціни

ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТЕ
СВІЖЕ ТА КОНСЕРВОВАНЕ М'ЯСО

Крім того: соки, кондитерські вироби, алкогольні напої.

Прямі поставки споживачу з Бельгії, а також зі складів у м.Києві.

Телефон/факс: (044) 296-53-90, 227-17-53.

16—19 листопада 1993 р.
м. Київ
Спеціалізована виставка «ПРОДМАШ-93»

Всіх, хто бажає реалізувати або придбати обладнання для переробляння сільськогосподарської продукції, харчової та переробної промисловості,

ЗАПРОШУЄМО ДО НАЦІОНАЛЬНОГО ВИСТАВОЧНОГО ЦЕНТРУ

Організатор: Мінмашпром України за участю Мінсільгосппроду та Держхарчопрому України.

Додаткова інформація та умови участі — за адресою: АСОЦІАЦІЯ «ПРОМА».

254112, м. Київ, вул. Дегтярівська, 48.
Тел. 213-82-39,
факс 213-86-60.

Виробничо-комерційна фірма «Акорд»
ПРОПОНУЄ

— автомобілі РАФ різних модифікацій;
— автомобіль КрАЗ-260;
— вакуумні установки для напилення ВУ-1А, об'єм камери 700×700 мл;
— вакуумні установки для напилення ВУ-2А, об'єм камери 1000×1000 мл;
— автомобіль «Форд Скорпіон», колір білий, пробіг 15 тис. км;
— тканину плащеву, підкладочну, костюмну — виробництво Бєларусь.

Надамо послуги по оплаті рахунку у Бєларусі.

ПРИДБАЄМО:

— метал чорний: уголок, лист, швелер;
— ТНС, продукти харчування, цигарки імпортного виробництва, спиртні напої імпортного виробництва.

Наш телефон у м. Лубни (053615) 48-61.

«Русский мир»
Фірма реалізує товари народного споживання за купони зі складів у Москві.
Телефони в Москві: (095) 242-92-03, 242-92-06, 242-92-26, 242-50-14, 201-04-67.
Факс: (095) 248-33-89, 201-18-08.

Організація реалізує за прямими договорами оптовими партіями та вроздріб

АКУМУЛЯТОРИ СТАРТЕРНІ
СТ-6 60 а/ч; 88 а/ч; 100 а/ч; 135 а/ч; 180 а/ч

Оптовим покупцям надається знижка.
Адреса: 252300, Одеська область, м. Білгород-Дністровський, вул. Вокзальна, 17-а.
Телефони: (04849) 2-43-20; 3-32-02.
Факс: (04849) 3-32-02.

КУПИМО БЕЗГОТІВКОВУ ВАЛЮТУ
Тел. (044) 417-61-45.

КОНЦЕРН «ОМЕТА» РЕАЛИЗУЕТ:
мазут М-100;
дизельное топливо Л-40, Л-02-62.
Минимальная партия — 500 тонн.
Товар в Киеве.
Телефон: (044) 417-31-83.

МОБІЛІЗОВАНІ... НЕПОВНОЛІТНІ

(Закінчення. Початок на 2-й стор.).

четними до справи відомствами всебічно розглянути питання і запропонувати статус ветеранів останнього воєнного призову, зокрема тодішніх неповнолітніх призовників. Кабінет міністрів виконав це доручення парламенту. До проекту закону в другому читанні, спираючись на висновки Міністерства оборони, Міністерства внутрішніх справ, а також Служби безпеки України, уряд вніс доповнення, яким передбачається, що особи, які в роки війни проходили службу у військових частинах, підрозділах, штабах і установах, що безпосередньо обслуговували діючі фронти і діючі флоти, або своєю бездоганною службою забезпечували перемогу у війні, включаючи й осіб, мобілізованих до лав Радянської Армії неповнолітніми, набувають статусу учасників Великої Вітчизняної війни.

На жаль, згаданий проект закону, підготовлений Кабінетом міністрів, на сесії не розглядався. Депутатам був представлений інший проект, запропонований від ряду постійних комісій Верховної Ради. В новому проекті, хоч він тепер бу повністю присвячений лише ветеранам війни, про колишніх солдатів-неповнолітків чомусь зовсім не згадали. Отож керівники організації Спілки ветеранів останнього воєнного призову 1944—1945 років з Києва, Харкова і Дніпропетровська і звернулися до Верховної Ради з проханням при розгляді проекту Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» доповнити статтю 6 другого розділу, де визначається, хто належить до учасників війни, пунктом 9 в такій редакції:

«9. Особи, які були мобілізовані у Збройні Сили колишнього СРСР під час військових призовів 1941—1945 рр., не досягнувши на день призову повноліття».

Василь Васильович Дурдинець уважно вислухав ветеранів — колишніх неповнолітніх солдатів, зазначив, що він сповна розуміє їхні турботи, поділяє думки і сподівання, розповів про роботу, яка тепер ведеться у Верховній Раді спільно з представниками уряду і громадських організацій, щоб прискорити остаточне прийняття закону.

На жаль, останнім часом думки парламентаріїв щодо цього закону дещо розійшлися. Зокрема, на друге читання вже був представлений проект, в якому визначається лише статус ветеранів війни, а ветерани праці залишаються поза увагою. Для них, мовляв, слід підготувати й прийняти інший законодавчий акт. Проти цього рішуче виступила республіканська Рада організацій ветеранів війни і праці.

— Я був на розширеному засіданні президії Ради за участю всіх керівників обласних ветеранських організацій, — сказав Василь Васильович, — і переконався, що всі вони рішуче виступають за єдиний закон, в якому були б чітко визначені положення, що стосуються ветеранів війни і ветеранів праці. Я дотримуюся такої ж думки, і на засіданні парламенту відстоюватиму і ваші пропозиції — колишніх неповнолітніх солдатів, і всієї ветеранської громадськості України.

Перший заступник Голови Верховної Ради ознайомив учасників зустрічі з політичною і економічною ситуацією в Україні, розповів про нагальні соціальні проблеми, які належить вирішувати в інтересах народу, висловив сподівання, що ветерани війни і праці в міру своїх сил і можливостей будуть сприяти переборенню наявних труднощів у розбудові нашої молодої незалежної держави.

Володимир ЧЕРКАС.

Футбол

«ДИНАМО» ЗМІЦНЮЄ ТИЛИ

Першість України. Друга ліга. 11 тур: «Хімік» (Северодонецьк) — «Нафтовик» — 1:1. Голи: Бережний (57) — у господарів, Мусолітін (34) — у гостей. «Сталь» — «Автомобіліст» — 2:0. Чайка (43, з пенальті), Кучирко (70). «Дніпро» — «Кристал» — 2:0. Лихотворик (26), Осташов (71). На 65 хвилині Школьников («Дніпро») не реалізував пенальті. СК «Одеса» — «Евіс» — 1:1. Олійник (48) — у господарів, Кудлюк (42, з пенальті) — у гостей. «Артанія» — «Металург» — 1:2. Білан (76, з пенальті) — у господарів, Альошин (25), Омельчук (34, з пенальті) — у гостей. «Прикарпаття» — «Хімік» (Житомир) — 2:1. Григорчук (9), Юрченко (68, з пенальті) — у господарів, Лукашенко (2) — у гостей. «Скеля» — «Десна» — 1:0. Волошин (34). «Приладист» — «Ворскла» — 1:0. Лендел (25). «Закарпаття» — «Поліграфтехніка» — 1:1. Рудий (52) — у господарів, Шевченко (46) — у гостей.

«Динамо-2» — «Норд-АМ-Поділля» — 1:1. Київ. Стадіон «Динамо». 300 глядачів. Суддя — Огерчук. Голи: Барановський (41), Ковтанюк (57).

«Динамо-2»: Шовковський, Левченко, Євсеєв, Федорів, Зуєнко, Таран, Макаров, Костюк (Анікеєв), Баланчук, Паршин (Шевченко), Барановський (Голоколосов).

«Норд-АМ-Поділля»: Баталов, Мандриченко, Федорко, Сігур (Кондак), Бакалов, Яременко, Харковщенко, Ядлось, Лапідус (Бугай), Ковтанюк, Пархомчук (Матюха).

Шанувальники другої динамівської команди із задоволенням відзначили, що у захисті з'явились три новачки. Аплодисментами ж зустріли повернення до Києва Василя Євсеєва, який помітно посилив оборону киян. Мабуть, це відчули і досвідчені футболісти «Поділля». Василь вчасно «прочитував» нестандартні ходи гостей і завжди встигав у найнебезпечніше місце. Відчувши міцність тилів, конструктивніше заграли нападаючі.

Якщо господарі увесь час намагалися загострити ситуацію, то гості збивали темп технічним триманням м'яча. І це їм вдавалося. Та коли Барановський відкрив рахунок, «Поділля» додало у швидкості і досить швидко добилося успіху. А потім знову подоляни натякнули киянам, що вони згодні на нічию.

А от миколаївці розраховували на більше в Одесі. Та господарі зуміли прикрити небезпечних форвардів лідера, а гол «Евіс» провів з пенальті.

До речі, у цьому турі було призначено 6 одинадцятиметрових ударів. З них два у ворота господарів. Одне пенальті не було реалізоване. Схибив Школьников («Дніпро»).

У суперечці бомбардирів лідирують Забранський («Евіс») та Григорчук («Прикарпаття»), у яких по 8 м'ячів.

Лідирує в першості «Сталь» — 17 очок. По 15 очок у «Евіса» і «Норд-АМ-Поділля», 14 — у «Дніпра», по 13 — у «Прикарпаття» й «Поліграфтехніки», 12 — у «Закарпаття».

Безперечно, в центрі уваги дванадцятого туру, який відбудеться 7 жовтня, будуть матчі лідерів: «Сталь» — «Нафтовик», «Дніпро» — «Норд-АМ-Поділля».

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

Хокей

НОВА СПРОБА

Минулого року київський «Сокіл» вперше в своїй історії взяв участь у попередньому турнірі розіграшу Кубка європейських чемпіонів. Але ті змагання, які проходили в Польщі, завершилися для українських хокеїстів невдачею. І от нова спроба. Наші земляки незабаром вирушать до Риги. Там змагатиметься одна з підгруп турніру Кубка чемпіонів.

Пропонуємо вашій увазі календар змагань.

8 жовтня. Чемпіон Англії — «Сокіл», «Пардаугава» (Латвія) — «Електринай» (Литва). **9 жовтня.** «Сокіл» — «Електринай», «Пардаугава» — чемпіон Англії. **10 жовтня.** Чемпіон Англії — «Електринай», «Пардаугава» — «Сокіл».

Чемпіонат МХЛ. «Трактор» (Челябінськ) — «Салават Юлаєв» (Уфа) — 3:2, «Металург» (Череповець) — ЦСКА (Москва) — 2:3. Поєдинок «Спартак» (Москва) — «Хімік» (Воскресенськ) у зв'язку з трагічними подіями в столиці Росії перенесено.

Сьогодні київський «Сокіл» приймає московське «Динамо». Цей матч пройде в Льодовому палаці «Сокіл» (вул. Мельникова, 46). Початок зустрічі о 18.30.

Петро ОБОЛОНЧУК.

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
Рукописів не повертаємо.
Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

★ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
★ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311189.

1, 3, 4, 5, 6 сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».